

Vrijwilligerswerk in ruil voor zorg

VK 8/10/13

Van onze verslaggever
Gijs Herderschee

DEN HAAG Ouderen, zieken en gehandicapten kunnen vanaf 2015 worden geconfronteerd met het dringende verzoek van hun gemeente om in ruil voor zorg vrijwilligerswerk te verrichten. Dit blijkt uit een concept voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015, dat het kabinet naar de Raad van State heeft gestuurd.

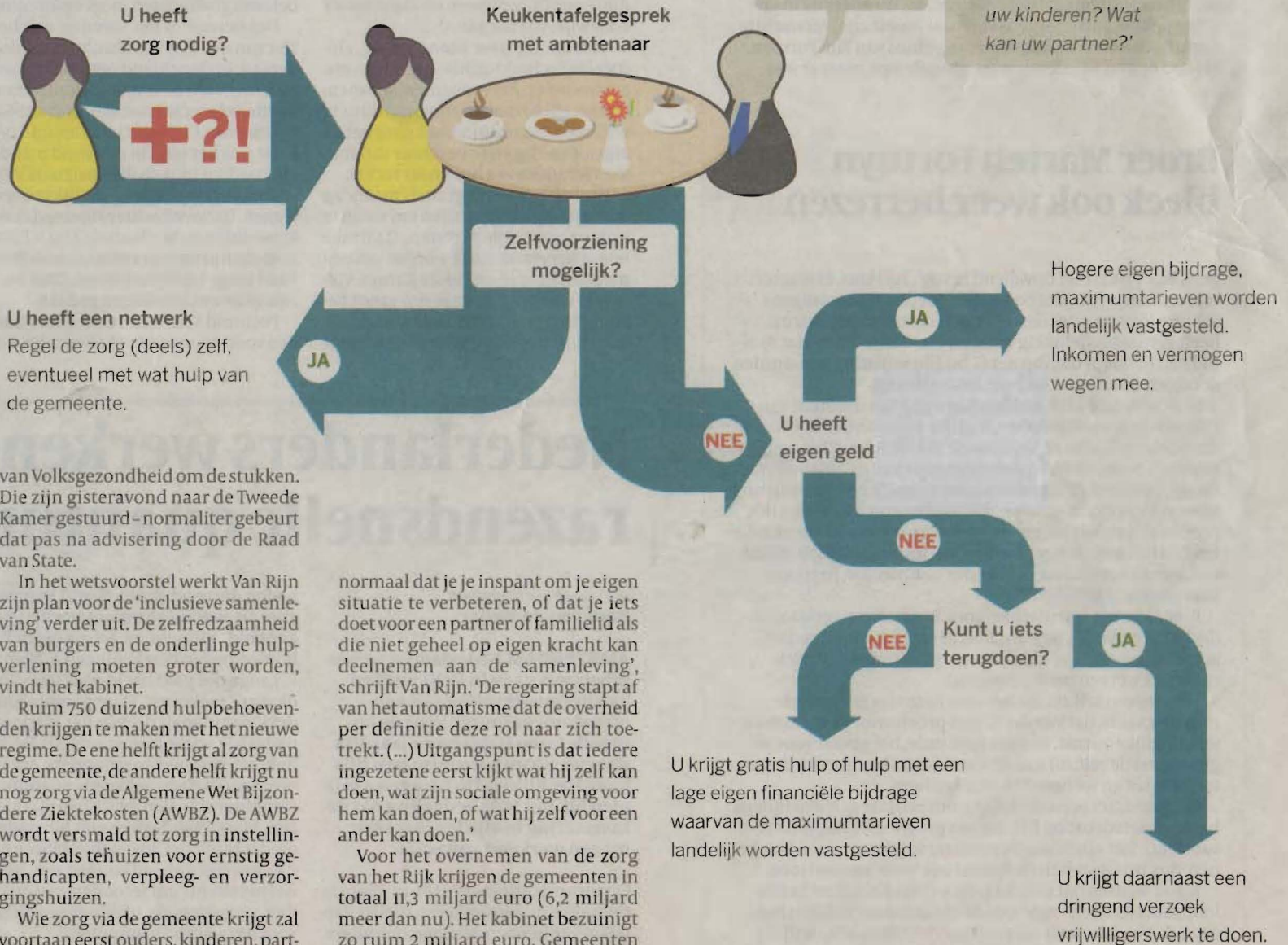
'Eenzaamheid kan mogelijk worden verminderd door bijvoorbeeld ouderen te laten voorlezen op de voorschoolse opvang voor kinderen met een taalachterstand', schrijft PvdA-staatssecretaris Martin van Rijn van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in het kabinetsvoorstel. Hij geeft nog een voorbeeld: 'Of de gepensioneerde boekhouder die rolstoelgebonden is, wordt vrijwilliger in het kader van de gemeentelijke schuldhulpverlening.'

Dit 'vrijwilligerswerk' mag van de staatssecretaris niet verplicht worden opgelegd, zoals dat in het geval van bijstandsgerechtigden wel gebeurt. Niettemin krijgen gemeenten de ruimte van het kabinet om ouderen, zieken en gehandicapten op indringende wijze voor te houden dat zij in ruil voor de zorg die ze ontvangen best iets terug mogen doen voor de samenleving.

Hoeveel hulp een oudere, zieke of gehandicapte straks krijgt, zal vooral afhangen van de woonplaats waar men staat ingeschreven. Gemeenten krijgen een veel grotere vrijheid bij de verdeling van de zorg. Zo mogen ze zelf bepalen hoeveel euro een hulpbehoevende kan bijdragen voor zijn of haar zorg, als ook hoeveel ondersteuning verwacht mag worden van familie en vrienden van betrokkene.

De Volkskrant kreeg het voorstel van Van Rijn na een beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur. Ook de Kamerleden Mona Keijzer (CDA) en Fleur Agama (PVV) vroegen het ministerie

Zorg nieuwe stijl

U heeft een netwerk
Regel de zorg (deels) zelf, eventueel met wat hulp van de gemeente.

van Volksgezondheid om de stukken. Die zijn gisteravond naar de Tweede Kamer gestuurd - normaliter gebeurt dat pas na advisering door de Raad van State.

In het wetsvoorstel werkt Van Rijn zijn plan voor de 'inclusieve samenleving' verder uit. De zelfredzaamheid van burgers en de onderlinge hulpverlening moeten groter worden, vindt het kabinet.

Ruim 750 duizend hulpbehoevenden krijgen te maken met het nieuwe regime. De ene helft krijgt al zorg van de gemeente, de andere helft krijgt nu nog zorg via de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De AWBZ wordt versmald tot zorg in instellingen, zoals tehuizen voor ernstig gehandicapten, verpleeg- en verzorgingshuizen.

Wie zorg via de gemeente krijgt zal voortaan eerst ouders, kinderen, partner of burens moeten inschakelen. Pas als dat niet of onvoldoende lukt, komt de overheid in beeld. 'Het is naar de mening van de regering immers heel

normaal dat je je inspant om je eigen situatie te verbeteren, of dat je iets doet voor een partner of familielid als die niet geheel op eigen kracht kan deelnemen aan de samenleving', schrijft Van Rijn. 'De regering stapt af van het automatisme dat de overheid per definitie deze rol naar zich toetrekt. (...) Uitgangspunt is dat iedere ingezetene eerst kijkt wat hij zelf kan doen, wat zijn sociale omgeving voor hem kan doen, of wat hij zelf voor een ander kan doen.'

Voor het overnemen van de zorg van het Rijk krijgen de gemeenten in totaal 11,3 miljard euro (6,2 miljard meer dan nu). Het kabinet bezuinigt zo ruim 2 miljard euro. Gemeenten kunnen die besparing realiseren door efficiënter te werken en scherper te beoordelen wat mensen zelf kunnen en willen doen, verwacht Van Rijn.